

Vesturisks porskots par Leivona mista un pogosta dzeivi.

I.

Vysporejās ziņas.

Leivons vai Līvoni pats vārds mīstīgam ir jānīs un dybnyotja uzvārds, jo Leivonu mdybnyoja 1533. godā barons Līvens, kotram te pīdareja muiža ar leiom zemes platībom un vīš beja atļovīs mīstīnkīm rentet zemī un celt mōjas.

Pec 31 g. šej muiža t. i. 1574. g. porskoja barona Johanna de Ungern un jo pecnoceja īpašumā. 1677. g. Leivona muiža porjeme augstmaņa Pociļa ģimīne.

Pocēļ kal līkas ir bejuši katoli, jo vīni 1678. g. ir īcauši Leivonā katoli baznīcu ar sovīm leīdzeklīm.

Leivonā 1897. g. jau beja 2614 īdzejvotoju, kaut gon tureiz vēl nabeja stykla fabrikas, kura nusadybnyoja 1904. g. ar 500 stroduku apm., 1/2 miljona rub. ražojuumu vertības. Uzvords tos fabrikas īpašnikam beja Fogess. Aiz Daugovas pret mīstu vēl beja rogu fabrika, tai saukta «Spīcheina fabrika», roguš apstrodoja deļ korseīm, capurem un cytom vajadzībom. Pošā mīstā: — korku fabrika, celulozes fabrika. Papeļa fabrika ražoja bīzu papes papeļu. Izolācijas pīdarumu fabr. (izolacionnych predmetov). Diz-gon plašas tvaika dzernovas — Rubuchina.

Pogostā Jersikas (Cargrad) nuvoda beja kīgeļu fabrika, kura pīdareja Krīvijās senatoram Aleksejevam, pec jis izrenteja žēdīm fabriku ar vysu apkorteju zemī. 1 kilometra attolunā nu Leivona mīsta beja vīnas nu lobok īreikotom yudīga patmaļom Rutvellerā reicībā. Valok tos dzernovas porjeme Trellans sovā vadībā un padejā laikā vysmodernok īsareīkojuši strodoj broli Veļkmes, kai bīdribas «Dryva» pīkīšstovī.

Lelajam pasaulā karam plasutīs Leivona mīsts 21/2 g. laikā atsaroda gūgs jūslā. 155 mōjas pavy-sam īzpustēja un cytas daboja lelokus vai mozo-kus buļojumus. Taiptat katoli baznīca beja styptri sadrogoja...

1920. g. jau pec kara beja tik 1888 īdzejvotoj, nu kīrim 1101 latvīts, 632 ebrēji. Leivonāīm pāt pīku, ka Leivons ir gondreīz vīnigo pīlsata Lat-golā, kurā vairokums latvīšu. Pec lelo pasaulā kara, ka pīnoce Brest-Litovskā mīra slegšona, tad Leivons beja kai pūnkts, nu kura tureiz pīro-jektetajis Vydzemes robežs goja Lubona ašāra verzinā.

Utro tautas skaltīšona Latvijā 1928. godā mums dūd sekušus īdzejvotoju skaltjūs par Leivonu: pogostā — 6.877 cylvaki, mīstā — 3.085.

Sevišķu īverību grīž uz sevis Jersikas (be-jušajis Cargrad) nuvods ar sovū vēsturisku pa-goīmī. Jau 1203. g. Indriķa Latvīša kronīkōs ap-rakstīta Gersīkas vai Gercīkas pīlsata. Tagād nu pīlsatas nīkas nav palicīs vaira. Gersīkas pīlsatu ar pīdarušu apkortnē zemī un ļaudīm porvaldeja cīļts vodunīs Vysvaldīs, kuru krīvu vēsturnīkl sauc — kanz Vsevolod.

Vysvaldīs 1203. g. nu Gersīkas kupā ar leīšim taiseja uzbrukums Reigal.

1206. g. Vysvaldīs paleīdēja Polockas kņazam Vladīmiram karot pret vocišim. 1209. g. vociši īkaroja Gersīku, īzlaupīja pīlsatu un pajeme Vys-valda sīvu un bārnus vangībā. Pats Vysvaldīs ar laīvu porsacelīs par Daugovu un skatejīs, kas nu-teik pīlsatā. Utrā dīnā vociši atsakopdami aizda-dzynyjuši pīlsatu. Vysvaldīs radzādams, pīlsatu līsmōs nužalojuma telcīs: «O Gersīka! muna mīlo pīlsata, muna tavu mōtojumus, o naradzata munas tautas īzpustīšona!»

Vociši goļu golā īkaroja un nusastyprīnoja Gersīkas pīlsatā. Vysvaldīs pec renteja Gersīkas muižā nu vocišim. 1212. godā otkon pīls tyka īz-calta. Bet vairok nīkas leļs natyka darīts pī pīl-satas atjaunošonas un nu to laika vēsture mōz mīp Gersīkas pīlsatu, bet tik uz ratuma kai muižu vai kai pīls kolu. Pīls aizsardzībat aplēk ir be-jīs izrokts leļs grevs, kuru īnboltdīn var redzēt. Gersīkas muiža kai līkus nu vocišim porsaukta par Slosberg, kuru Leivonīši sauc par «Sīus-berdži». Caur Gersīku tak īstakas upīte. Sakru-plots vacajis Gersīkas nusaukums ir saukalāts par Gerzak. Vacī kronīki, soka, ka teļ sadža, kura tyvūnā bejuse senejīs laīkūs saukuši sakruplotā muižas vordā par Gerzak un tai konsekventi spī-žut var dūmot, ka nu vorda Gerzak ir īzdarītois tagadejōs sadžas nusaukums Herzaki.

Krīvijās valdības laīkā Gersīka nusaukta par Cargrad, jo tur senejīs laīkūs ir mylīnojušīs Po-lockas kņazi un leļmani.

Cargrada nuvodā ir sen calta kaptica svatas Madalās vordā. 22. jūlijā kotru godu sabrauc daudz laužu nu aplīcejom draudzom. Seņok pī kapticas bejušas leļas zemes platības vēlskupa azturam. Te kaidu laiku, puļu valdīšonas laīkā, dzeļvojīs arī Inflantu vēlskups. Vysa Gersīkas nuvoda īdzejvotoji ir bejuši vēlskupa dzymts-ļauds.

(Toļok vēl byus.)